

ความคงทนของการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัว เสมือนต่อคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของ บัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

แสงดาว จันท์ธาดา พย.ด.*

นิระมล สมตัว พย.ม.** จุรี แสนสุข ส.ม.**

รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง ปร.ด.* วิไลวรรณ วัฒนานนท์ พย.ม.*

(วันรับบทความ: 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565/ วันแก้ไขบทความ: 3 เมษายน พ.ศ.2565/ วันตอบรับบทความ: 3 พฤษภาคม พ.ศ.2565)

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่นในปีการศึกษา 2560-2561 สุ่มตัวอย่าง 520 คน ในอัตราส่วนบัณฑิตต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เป็น 1:1:1 จากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ด้วยวิธีหลายขั้นตอน (Multi Stage) จาก 4 จังหวัดได้แก่ ขอนแก่น หนองบัวลำภู ชัยภูมิ สกลนคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทั้งจากบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ระหว่าง กรกฎาคม 2562-กรกฎาคม 2563 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ในภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29, SD = 0.55) คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.57, SD = 0.50) รองลงมาได้แก่ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก ด้านความเสียสละ และด้านจิตอาสา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.90, SD = 0.75) และด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 3.98, SD = 0.73) และคุณลักษณะโดดเด่นของบัณฑิตคือ ความรับผิดชอบ จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ จิตอาสา และความใฝ่รู้ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนในการพัฒนาบัณฑิตส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ระบบครอบครัวเสมือน คุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์

*พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

**พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

*ผู้ประสานการตีพิมพ์เผยแพร่ Email: sangdao.j@bcnkk.ac.th Tel: 081-7681963

Retention of Creative Citizenship Characteristics Developed via Educational Management Integrated with a Virtual Family System in Nursing Graduates of Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen

Saengdao Janda PhD*

Niramol Somtua M.N.S.** Juree Sansuk M.P.H.**

Ratdawan Klungklang PhD* Wilaiwan Wattananon M.N.S.*

(Received Date: February 1, 2022, Revised Date: March 3, 2022, Accepted Date: May 3, 2022)

Abstract

The aims of this descriptive research were to explore the retention of the characteristics of creative citizenship of nursing alumni who graduated from Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen (BCNKK) in the 2016 and 2017 academic years. There were 520 participants totally in this study with a ratio of graduates to supervisors and coworkers of 1:1:1. Participants included BCNKK nursing alumni graduating in 2016 and 2017 and their supervisors and colleagues. A multi-stage sampling strategy was used to recruit participants working at regional, general, community, and sub-district health promotion hospitals in Khon Kaen, Nong Bua Lam Phu, Chaiyaphum, and Sakon Nakhon provinces. Data were collected from July 2019 to July 2020 using questionnaires with open-ended questions. Descriptive statistics and content analysis were utilized to analyze data. The results of this study revealed that, overall, the average scores for the characteristics of creative citizenship were high among this cohort of graduates (Mean = 4.29, SD = 0.55). With regard to each dimension, the average score for the characteristic of honesty was the highest (Mean = 4.57, SD = 0.50), followed by the characteristics of conscious loving, sacrifice, and volunteering. The characteristics with the lowest average scores were innovation creativity (Mean = 3.90, SD = 0.75) and systematic thinking and creative problem solving (Mean = 3.98, SD = 0.73). The participants' most outstanding characteristics were responsibility, humanized service mind, volunteerism, and curiosity for continuous learning. This research's findings reflect that the BCNKK integrated education management program using the virtual family system in the development of graduates can instill the characteristics of creative citizenship in our BCNKK nursing graduates and that these characteristics will continue to be a part of them after their graduation.

Keywords: integrated education management, virtual family system, creative citizenship features

---

*Registered Nurse, Senior Professional Level, Boromrajonni College of Nursing Khon Kean

**Registered Nurse, Professional Level, Boromrajonni College of Nursing Khon Kean

*Corresponding Author Email: sangdao.j@bcnkk.ac.th Tel: 081-7681963

บทนำ

สถาบันพระบรมราชชนกมีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลเชิงนโยบาย การจัดการศึกษาแก่วิทยาลัยในสังกัด เพื่อผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขที่ตอบสนองความต้องการของระบบสุขภาพระดับท้องถิ่นเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพที่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม มีทักษะในการประยุกต์ความรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการอย่างมืออาชีพ บนพื้นฐานความเข้าใจผู้รับบริการและกำหนดอัตลักษณ์บัณฑิต “บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ รวมทั้งการบ่มเพาะคุณลักษณะมากกว่าเนื้อหา คือ มุ่งสร้างคนดี ปัจจุบันความคิด ความเชื่อ ทางการเมืองและศาสนาที่แตกต่างทำให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม ทำให้กระบวนการผลิตพยาบาลไม่เพียงให้มีความรู้และทักษะทางวิชาการเท่านั้น หากต้องรวมการบ่มเพาะทางจิตวิญญาณ ปัญญา ทำให้เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางความคิดและเห็นมิติทางสังคมเชิงซ้อนเพื่อให้มีทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข!

นวัตกรรมระบบครอบครัวเสมือน (Virtual family system) ถูกพัฒนาขึ้นโดย ดร.มกราพันธ์ จุฑารสก์ ในปี 2552 ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ใช้กระบวนการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ผ่านการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และกาแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กิจกรรมการพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นการบูรณาการตามสภาพการณ์จริงของชีวิตที่มีชุมชนและวิทยาลัย เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน เพื่อสร้างคนที่สมบูรณ์และพร้อมที่จะให้และแบ่งปันภายใต้การใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา เกิดคนที่มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ สร้างต้นทุนขององค์กรในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบบูรณาการดังกล่าว มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้ เกิดอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ด้วยการใช้กระบวนการโค้ช ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมกระบวนการเพื่อเปลี่ยนผ่านผู้เรียนให้ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข?

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตพยาบาลที่มีคุณลักษณะครบถ้วนทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องและสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาวิชาชีพ ใช้กระบวนการพัฒนา

นักศึกษาแบบองค์รวม ผ่านการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็นการบูรณาการตามสภาพการณ์จริงของชีวิตที่มีชุมชนและวิทยาลัย เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน เพื่อการสร้างคนที่สมบูรณ์และพร้อมที่จะให้และแบ่งปันภายใต้การใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา เกิดคนที่มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์² สร้างต้นทุนขององค์กรในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น**คนดี** คือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเอื้ออาทร (Caring) และมีปัญญาที่บ่งบอกถึงการเป็น**คนเก่ง**ที่สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ (Systems thinking) ซึ่งหากบุคคลอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจทั้งตนเองและผู้อื่นร่วมมือกันทำงานอย่างเสียสละ และเต็มใจน่าจะเป็นผู้ที่มี**ความสุข** (Happiness) สามารถร่วมทีมเรียนรู้ (Team learning) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Collaborative learning) นั้นหมายถึงการพัฒนาสามารถกลม่อเกล่าผู้เรียนให้เกิดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่รู้จักคุณธรรม เพื่อการทำหน้าที่เป็นพลเมืองสร้างสรรค์^{3,4} การจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การปรับกระบวนการทัศน การประยุกต์ใช้ การสะท้อนคิด และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีปัจจัยสนับสนุน คือ บทบาท Expert coach, Administrator coach และนวัตกรรมระบบครอบครัวเสมือนซึ่งเป็นต้นทุนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ผลของการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth mindset) ทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่าผู้เรียนเห็นประโยชน์การสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนา เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมลดความเห็นแก่ตัว เห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม ยอมรับความแตกต่างของความคิด⁵

ความคงทนของการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพยาบาล คือ การคงไว้ หรือ การคงอยู่ของคุณลักษณะบัณฑิตหรือความสามารถของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่จัดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาความคงทน ของคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพยาบาลทั้ง 12 ด้าน

ของการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพยาบาล ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น ว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ทั้งด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการเสียสละ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ด้านจิตอาสา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของสังคม เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคงทนของคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ รวมถึงสถาบันพระบรมราชชนกได้ให้ความหมายของ พลเมืองสร้างสรรค์ หมายถึง พลเมืองที่มีจิตอาสา พร้อมทั้งจะพัฒนาชุมชนด้านสุขภาวะ และสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริม ป้องกัน ฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน และจากการถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ของทีมแกนนำกัลยาณมิตร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น พบว่า มีคุณลักษณะรวม 12 ประการ ได้แก่ 1) ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ 2) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 4) ด้านการเสียสละ 5) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 6) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม 7) ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 8) ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 9) ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง 10) ด้านจิตอาสา 11) ด้านความซื่อสัตย์ และ 12) ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก หลังจากนั้นได้ผ่านการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นว่า สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้เรียนว่ามีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์⁶ รายละเอียดดังแผนภาพ

คุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์

- ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
- ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน
- ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- ด้านความเสียสละ
- ด้านการเรียนรู้เป็นทีม
- ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม
- ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง
- ด้านจิตอาสา
- ด้านความซื่อสัตย์
- ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพจากบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ประชากร ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น ปีการศึกษา 2560-2561 จำนวน 219 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁶ เนื่องจากผู้กลุ่มประชากรที่แน่นอน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต 140 คน ประเมินแบบ 360 องศาในอัตราส่วน บัณฑิต 1 คน ต่อ ผู้บังคับบัญชา 1 คน และเพื่อนร่วมงาน 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 520 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่บัณฑิตปฏิบัติงาน ทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น หนองบัวลำภู ชัยภูมิ และสกลนคร สุ่มพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้งโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น ปีการศึกษา 2560-2561 จากจังหวัดขอนแก่นจำนวน 80 คน จังหวัดหนองบัวลำภูจำนวน 20 คน จังหวัดชัยภูมิจำนวน 20 คน และจังหวัดสกลนครจำนวน 20 คน หลังจากนั้นใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ

ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วัดผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ 12 ด้านที่พัฒนาขึ้นจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเพื่อนร่วมงานบัณฑิต และ ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาาระดับต้นของบัณฑิต แต่ละชุดประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป และแบบวัดผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์สำหรับบัณฑิตเป็นประเมินความถี่ของพฤติกรรมที่เป็นพลเมืองสร้างสรรค์ 5 ระดับ ครอบคลุม 12 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตบริการด้วยหัวใจ ความเป็นมนุษย์ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเสียสละ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการคิดเป็นระบบ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ด้านจิตอาสา ด้านความซื่อสัตย์ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก จำนวน 100 ข้อ การแปลผลจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์มีเกณฑ์ในการพิจารณา และแปลความหมายได้ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่ามีความถี่คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์มากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่ามีความถี่คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์มาก คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่ามีความถี่คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่ามีความถี่คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์น้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่ามีความถี่คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์น้อยที่สุด

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดในประเด็นดังนี้

1. ข้อคำถามสำหรับบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา สอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติมทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเสียสละ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ด้านจิตอาสา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก รวม 12 ข้อ เช่น

1) ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

2) ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน

2. ข้อคำถามสำหรับบัณฑิต ในประเด็นคำถามคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ที่โดดเด่นและเป็นแนวคิดใน

ปีที่ 40 ฉบับที่ 2 : เมษายน - มิถุนายน 2565

การปฏิบัติงานของตนเอง เช่น ท่านคิดว่าจุดเด่น ที่เป็นแนวคิดในการปฏิบัติงานของตนเองคืออะไร

3. ข้อคำถามสำหรับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ในประเด็นคำถาม จุดเด่นของบัณฑิต เช่น ท่านคิดว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นอะไรบ้าง

ประเมินคุณภาพของแบบวัดโดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC)จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ 0.85-1.00 หาค่าอำนาจจำแนกการวิเคราะห์โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (r) ได้ระหว่าง 0.32-0.72 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยทดลองใช้กับบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาล ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค เท่ากับ 0.99

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่าง กรกฎาคม 2562-มิถุนายน 2563

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีขอนแก่น ได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2563 Project Number IRB-BCNKK-1-2020 ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดย อธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่าง มีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใดๆ ในการเข้าร่วมโครงการวิจัย เป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ ทั้งนี้ผู้ร่วมวิจัยจะได้อ่านเอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัยก่อนที่จะลงนามตกลง ร่วมการวิจัยนี้ในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บรักษาเป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ทั้งส่วนข้อมูลทั่วไป และคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ และข้อมูลเชิงคุณภาพในส่วนข้อคิดเห็นเพิ่มเติมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 97.1 อายุเฉลี่ย 23.06 ปี ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปร้อยละ 47.8 ใกล้เคียงกับปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชนร้อยละ 47.9 และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพียงร้อยละ 4.3 เพื่อนร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 78.6 อายุเฉลี่ย 31.7 ปี ส่วนใหญ่ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการร้อยละ 80.7

และผู้บังคับบัญชาาระดับต้นของบัณฑิตส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงร้อยละ 97.1 อายุเฉลี่ย 48.35 ปี และส่วนใหญ่เป็น

หัวหน้าหอผู้ป่วยร้อยละ 97.1 และผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลร้อยละ 2.9 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบัณฑิต เพื่อนบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาาระดับต้น จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
บัณฑิต			
เพศ	หญิง	136	97.1
	ชาย	4	2.9
อายุ	ระหว่าง 22-36 ปี เฉลี่ย 23.06 ปี		
	21-25 ปี	137	97.9
	26-30 ปี	1	0.7
	31-35 ปี	1	0.7
	36-40 ปี	1	0.7
สถานที่ปฏิบัติงาน	โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป	67	47.8
	โรงพยาบาลชุมชน	62	44.3
	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	6	4.3
	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช	5	3.6
เพื่อนร่วมงานบัณฑิต			
เพศ	หญิง	110	78.6
	ชาย	30	21.4
อายุ	ระหว่าง 22-53 ปี เฉลี่ย 31.7 ปี		
	21-30 ปี	70	50.0
	31-40 ปี	51	36.4
	41-50 ปี	15	10.7
	51-60 ปี	4	2.9
ตำแหน่งผู้ประเมิน	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	113	80.7
	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	19	13.6
	นักวิชาการสาธารณสุข	8	5.7
ผู้บังคับบัญชาาระดับต้น			
เพศ	หญิง	136	97.1
	ชาย	4	2.9
อายุ	ระหว่าง 22-55 ปี เฉลี่ย 48.35 ปี		
	21-30 ปี	4	2.9
	31-40 ปี	0	0
	41-50 ปี	83	59.3
	51-60 ปี	53	37.9
ตำแหน่งผู้ประเมิน	หัวหน้าหอผู้ป่วย	136	97.1
	ผอ.รพ.สต.	4	2.9

2. ความคงทนของคุณลักษณะการเป็นพลเมือง สร้างสรรค์ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บรมราชชนนี ขอนแก่น

2.1 คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของ บัณฑิต (บัณฑิตประเมินตนเอง) การประเมินคุณลักษณะ พลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะ พลเมืองสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน จิตอาสา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ และด้าน จิตสำนึกด้วยใจรัก และค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้าน ความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.64, SD = 0.44) อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์อีก 8 ด้าน และในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการ สร้างสรรค์นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.14, SD = 0.65) (ตารางที่ 2)

นอกจากนี้บัณฑิตยังสะท้อนข้อมูลในการประเมิน ตนเองถึงคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ที่โดดเด่นและเป็น แนวคิดในการปฏิบัติงานของตนเองว่า “การดูแลผู้ป่วยแบบ องค์กรร่วมด้วยจิตบริการหัวใจความเป็นมนุษย์เป็นมาตรฐาน ในการทำงานของพยาบาล” เรื่องผิดพลาดของบัณฑิตใน การทำงานเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ให้ยอมรับและเรียนรู้จาก ปัญหา “นำเอาเรื่องผิดพลาดมาเป็นบทเรียนในการทำงาน ต่อไป” และมีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ผลงาน เติบโตทางการพยาบาลเพราะ “การสร้างสรรค์นวัตกรรม จะนำพาความก้าวหน้าของวิชาชีพพยาบาล” การคิดเป็น ระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดเวลา “การคิดต่อยอดจะทำให้เกิดการเรียนรู้”

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต จากบัณฑิตประเมินตนเอง

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
1	ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.42	0.49	มาก
2	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.34	0.51	มาก
3	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.42	0.43	มาก
4	ด้านความเสียสละ	4.51	0.46	มากที่สุด
5	ด้านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม	4.33	0.50	มาก
6	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.14	0.65	มาก
7	ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.18	0.56	มาก
8	ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	4.36	0.44	มาก
9	ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง	4.35	0.55	มาก
10	ด้านจิตอาสา	4.54	0.42	มากที่สุด
11	ด้านความซื่อสัตย์	4.64	0.44	มากที่สุด
12	ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก	4.58	0.42	มากที่สุด
รวม		4.40	0.49	มาก

2.2 คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต (เพื่อนร่วมงานประเมินบัณฑิต)

จากการประเมินของเพื่อนร่วมงานต่อคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพบว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุดในด้านความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.57, SD = 0.49) และคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์อีก 11 ด้าน และในภาพรวมบัณฑิตมีคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33, SD = 0.49)

อย่างไรก็ตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.98, SD = 0.69) รายละเอียดดังตารางที่ 3 เพื่อนร่วมงานยังสะท้อนจุดเด่นของบัณฑิต คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และจิตอาสา “น้องมีความรับผิดชอบต่อสูง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีจิตบริการในการดูแลผู้ป่วยและญาติ” “น้องมีจิตอาสาช่วยงานพี่ ๆ ทั้งในด้านการพยาบาลและงานอื่น ๆ เป็นอย่างดี”

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตจากเพื่อนร่วมงานประเมินบัณฑิต

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
1	ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.39	0.54	มาก
2	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.42	0.54	มาก
3	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.42	0.51	มาก
4	ด้านความเสียสละ	4.45	0.55	มาก
5	ด้านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม	4.35	0.62	มาก
6	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.98	0.69	มาก
7	ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.01	0.72	มาก
8	ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	4.22	0.62	มาก
9	ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง	4.24	0.60	มาก
10	ด้านจิตอาสา	4.43	0.54	มาก
11	ด้านความซื่อสัตย์	4.57	0.49	มากที่สุด
12	ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก	4.50	0.51	มาก
รวม		4.33	0.49	มาก

2.3 คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต (ผู้บังคับบัญชาประเมินบัณฑิต)

การประเมินของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพบว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด 12 ด้าน และในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 4.15, SD = 0.66) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ รองลงมา คือ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก อย่างไรก็ตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรค์

นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.59, SD = 0.90) (ตารางที่ 4)

ผู้บังคับบัญชาสะท้อนจุดเด่นของบัณฑิต คือ 1) มีจิตบริการในการดูแลผู้ป่วย ด้วยความใส่ใจและเต็มใจบริการ “น้องดูแลผู้ป่วยเหมือนญาติตนเอง” “ให้บริการด้วยความเท่าเทียม ไม่เลือกบริการ” 2) มีความรับผิดชอบต่อสูง “ตั้งใจและรับผิดชอบต่องานดีมาก” “มีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็งในการทำงาน” 3) มีความใฝ่รู้ “ตั้งใจในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน” “สนใจในการศึกษา อบรม หาความรู้ใหม่ ๆ”

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตจากผู้บังคับบัญชา ประเมินบัณฑิต

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
1	ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.22	0.77	มาก
2	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.24	0.63	มาก
3	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.23	0.64	มาก
4	ด้านความเสียสละ	4.28	0.75	มาก
5	ด้านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม	4.13	0.75	มาก
6	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.59	0.90	มาก
7	ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.75	0.92	มาก
8	ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	4.20	0.67	มาก
9	ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง	4.00	0.78	มาก
10	ด้านจิตอาสา	4.26	0.74	มาก
11	ด้านความซื่อสัตย์	4.49	0.58	มาก
12	ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก	4.42	0.61	มาก
รวม		4.15	0.66	มาก

2.4 ผลรวมคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตระหว่างการประเมินของบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาระดับต้น

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น ปีการศึกษา 2560-2561 ที่จัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือน มีผลรวมคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตระหว่างการประเมินของบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

ระดับต้น ในภาพรวมคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต ทั้งจากการประเมินของบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาระดับต้น พบว่า คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก ด้านความเสียสละ และด้านจิตอาสา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 3.98) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตประเมินตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาประเมินบัณฑิต

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (SD)			เฉลี่ยรวม (SD)	ระดับ
		บัณฑิต	เพื่อนร่วมงาน	ผู้บังคับบัญชาระดับต้น		
1	ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.42 (0.49)	4.39 (0.54)	4.22 (0.77)	4.34 (0.60)	มาก
2	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.34 (0.51)	4.42 (0.54)	4.24 (0.63)	4.33 (0.56)	มาก
3	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.42 (0.43)	4.42 (0.51)	4.23 (0.64)	4.36 (0.53)	มาก
4	ด้านความเสียสละ	4.51 (0.46)	4.45 (0.55)	4.28 (0.75)	4.41 (0.59)	มาก
5	ด้านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม	4.33 (0.50)	4.35 (0.62)	4.13 (0.75)	4.27 (0.62)	มาก
6	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.14 (0.65)	3.98 (0.69)	3.59 (0.90)	3.90 (0.75)	มาก
7	ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.18 (0.56)	4.01 (0.72)	3.75 (0.92)	3.98 (0.73)	มาก
8	ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	4.36 (0.44)	4.22 (0.62)	4.20 (0.67)	4.26 (0.58)	มาก
9	ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง	4.35 (0.55)	4.24 (0.60)	4.00 (0.78)	4.20 (0.64)	มาก
10	ด้านจิตอาสา	4.54 (0.42)	4.43 (0.54)	4.26 (0.74)	4.41 (0.56)	มาก
11	ด้านความซื่อสัตย์	4.64 (0.44)	4.57 (0.49)	4.49 (0.58)	4.57 (0.50)	มากที่สุด
12	ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก	4.58 (0.42)	4.50 (0.51)	4.42 (0.61)	4.50 (0.51)	มาก
รวม		4.40 (0.49)	4.33 (0.49)	4.15 (0.66)	4.29 (0.55)	มาก

การอภิปรายผล

คุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนอนแก่น ผลรวมคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตในภาพรวมจากการประเมินของบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

ระดับต้น พบว่า ทั้ง 12 ด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป โดยคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ “ด้านความซื่อสัตย์” (ค่าเฉลี่ย 4.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก ด้านความเสียสละ และด้านจิตอาสา วิชาชีพพยาบาลเป็นการให้การพยาบาลโดยตรงกับผู้ป่วยที่

มีความรู้สึกนึกคิด มีชีวิตและจิตใจ ภายใต้ความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้บริการด้วยความซื่อสัตย์ จิตสำนึก ด้วยใจรัก เสียสละ และจิตอาสา เป็นสิ่งที่สำคัญมากและเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาลที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ที่สำคัญคือ ด้านจิตบริการ ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะวิชาชีพ และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย มีความเมตตากรุณา รับผิดชอบ เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรมและเสมอภาค มีระเบียบวินัย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความเป็นอิสระเชิงวิชาชีพ พึงกษัตริย์ผู้รับบริการ รักษาสัญญา รักษาความลับและพูดความจริง กระทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษ 21 ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนฝึกให้เกิดทักษะที่จำเป็น และฝึกการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนควรมีคุณลักษณะ สำคัญคือ 1. วิถีทางของการคิด ได้แก่ สร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ และตัดสินใจ 2. วิถีทางของการทำงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร และการประสานร่วมมือ 3. เครื่องมือสำหรับการทำงาน ได้แก่ เทคโนโลยี สารสนเทศ และความรู้ด้านข้อมูลข่าวสาร 4. ทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นพลเมือง ชีวิตและอาชีพ และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม⁹

คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) สอดคล้องกับการศึกษา ทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญบุรีธานี พบว่า นักศึกษามีทักษะการเรียนรู้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม⁹ ทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญคือ ทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม การมีความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จากการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้และนวัตกรรม การส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมจะทำให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนขอนแก่น จัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และสุนทรียสนทนา ผลการประเมิน

คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิต พบว่า มีคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ ในระดับมากที่สุด และทุกด้านมีคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ในระดับมาก ทั้งด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก ด้านความเสียสละ ด้านจิตอาสา ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการเรียนรู้เป็นที่มา ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง และเพื่อนร่วมงานยังสะท้อนจุดเด่นของบัณฑิตคือ "มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีจิตบริการในการดูแลผู้ป่วยและญาติ และมีจิตอาสา" ผู้บังคับบัญชาสะท้อนจุดเด่นของบัณฑิตคือ "1) มีจิตบริการในการดูแลผู้ป่วย ด้วยความใส่ใจและเต็มใจบริการ 2) มีความรับผิดชอบต่อสูง 3) มีความใฝ่รู้" สอดคล้องกับการศึกษาของมกราพันธุ์ จุฑะรสก¹⁰ ที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ที่เน้นการบริการสังคมและเรียนรู้ตามสภาพจริง รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้มีจิตอาสา ตั้งแต่การศึกษาเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลตั้งแต่นั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ทำให้บัณฑิตมีอัตลักษณ์ ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม เกิดความตระหนักและมีทักษะอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นนิสัยและพฤติกรรมที่ฝังแน่น และมีความคงทนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการศึกษาของศุภรีใจ เจริญสุข, จรัสศรี เพ็ชรคง และพัทธวรรณ ชูเลิศ¹¹ พบว่า สุนทรียสนทนา หรือ dialogue นั้นเป็นกระบวนการของการสนทนาที่ทำให้เกิดการไหล ของกระแสความหมาย (Stream of meaning) มีการแบ่งปันความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และความหมายกันภายในกลุ่มด้วยการรับฟังอย่างลึกซึ้ง โดยปราศจากการตีความ ย่อมทำให้บุคคลเกิดการคิดใคร่ครวญ เชื่อมโยงกับความคิดเชิงระบบ มีใจที่เปิดกว้างรับฟัง ด้วยจิตเมตตาเชื่อมโยงไปสู่การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของสังคมพหุวัฒนธรรม การศึกษาของจุรี แสนสุข นิระมล สมตัว แสงดาว จันทร์ดา¹² พบว่า การศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนทำให้บัณฑิตเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีการคิดเป็นระบบ มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดใคร่ครวญ มีทัศนคติ เจตคติ และพฤติกรรมบริการที่ดี ตอบสนองพร้อมให้บริการแก่ผู้อื่นด้วยความเอาใจใส่ มีความสุขในการเรียนรู้ ใฝ่เรียนรู้ และมีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยติดตามผลบัณฑิตที่จบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นหลังจบการศึกษา 5 ปี และ 10 ปี เพื่อดูความคงทน และความต่อเนื่องในกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth) ของบัณฑิตแต่ละคน

2. เป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือน เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มีคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์

3. ควรศึกษาหรือพัฒนาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะด้านการสร้างนวัตกรรม และด้านกรคิดอย่างเป็นระบบและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้เพิ่มมากขึ้น

References

- Jutharosoka M, Siriporn L, Jutharosaka A. Reforming the production and development of manpower in Thai public health. college context under the royal institute Ministry of Health to create a service mind identity with a human heart. In Jutharosoka M, Jutharosaka A, editors. Organizing the learning process for the transformation into a happy organization based on the service mind with the human heart under the virtual family system. Khon Kaen: Klang Nana Wittaya; 2013.
- Jutharosoka M. Systems thinking: Teaching Application. Bangkok: Thanapress Company Limited; 2013.
- Siriporn L, Jutharosoka M, et al. Model of Educational Management Integrated Process. Systematic thinking and service mind with a human heart in a multicultural society. His Majesty the King's Institute Journal of Nursing and Education 2014; 7(1): 39-54.
- Hanpattanachaikun S, Jutharosoka M, Siriporn L. Community Health Development by Using Virtual Family Systems: One College, One Community. NJPH 2014; 24(1): 67-79.
- Amornrojanavaravutti W. Integrated Educational Management Model Emphasizes Coaching Process and Growth Mindset to Enhance Nursing Students' Creative Citizenship Characteristics. JRCD 2020; 9(2): 262-83.
- Krejcie RV, Morgan DW. Determining Sample Size for Research Activities. EPM 1970; 30(3): 607-10.
- Nawsuwan K, Sattayaraksa WD, The Components of Nursing Student Identity in Nursing Colleges, Ministry of Public Health. HCU Journal 2016; 19(38): 77-92.
- Srimongkon S. Promoting 21st century skills: Communication and collaboration skill in the science classroom on cell and its component by simulation techniques. [dissertation]. Khon Kaen University. 2014.
- Chantra R, Sarakshetrin A. Learning skills in 21st century of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Suratthani. SCNJ 2017; 4(1):180-90.
- Jutharosoka M, Jutarosaka A. Reflection: A creative systematic thought process with three baskets. Bangkok: Danex Intercorporation; 2016.
- Charoensuk S, Petchkong J, Choolert P. Teaching outcomes that emphasize systematic thinking and public consciousness in the context of Boromara-jonani College of Nursing, Chakrirat. J Hlth Sci Res 2016; 10(2): 61-71.
- Sansuk J, Somtua N, Janda S. An Integrated Study Using the Family System as a Persistence of Identity. Service mind with human heart in the graduate community nurse production project for the community, by the community and by the community Khon Kaen Province. J Nurs Health Care 2015; 34(3): 140-6.